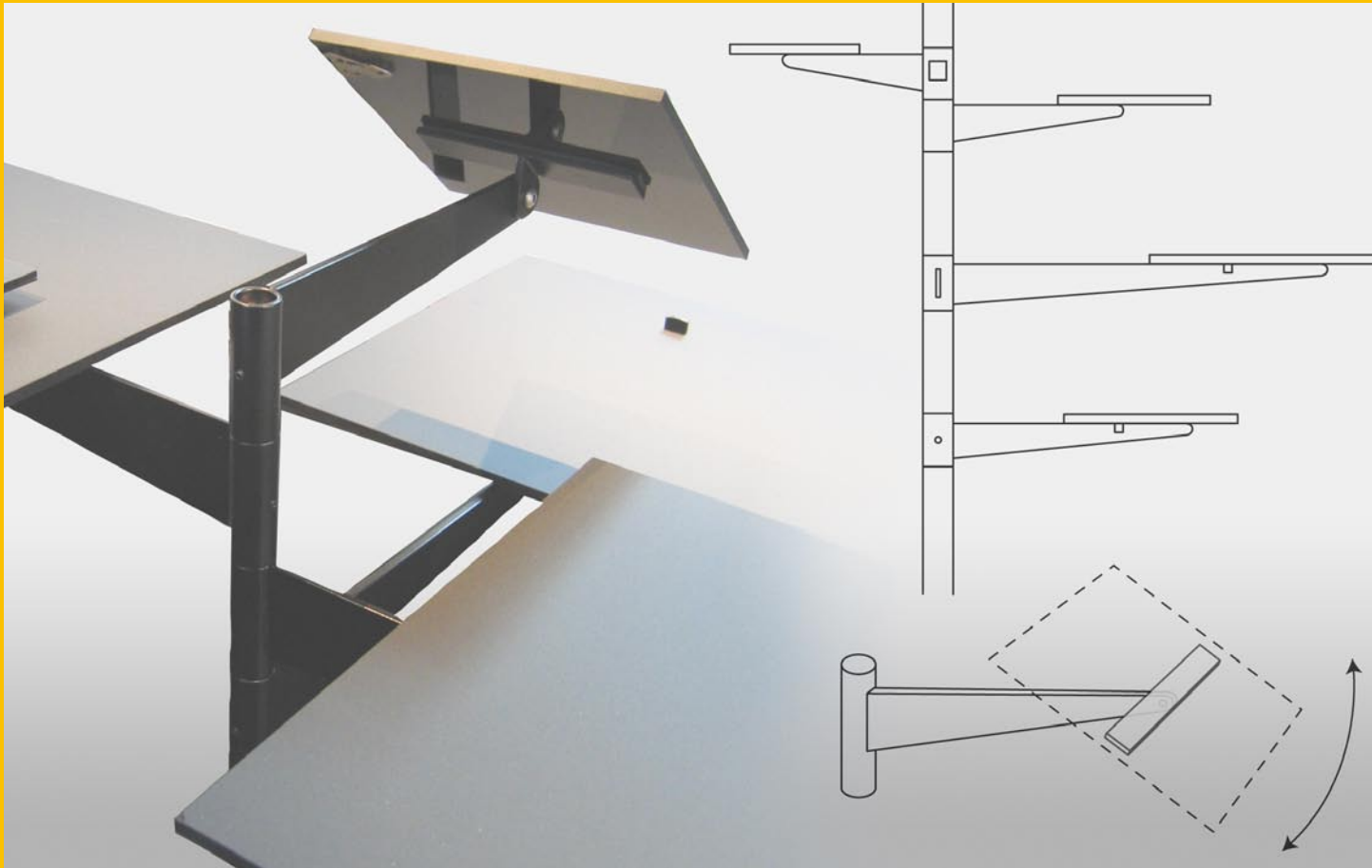

Fleksibelt montagesystem til anvendelse i montre

Moesgård Museum

Jesper Frederiksen

KONSERVERINGS- OG NATURVIDENSKABELIG AFDELING

Nr. 4 2005

Fleksibelt montagesystem til anvendelse i montre

Jesper Frederiksen

Problemstilling

Præsentationen af museumsgenstande i udstillingsmontre vil ofte volde problemer. Dels er der designmæssige overvejelser, dels er der de bevarelsesmæssige hensyn til genstandene, hvor præsentation og bevaring skal afpasses til hinanden. Når man vælger at udstille sine genstande i en montre, er der typisk tale om emner, som man ønsker, at beskueren skal kunne iagttage fra flere vinkler.

I forbindelse med udstillingen “Ragnarok – Odins verden”, som Silkeborg Museum åbnede den 1. juli 2005, var der tale om et stort antal genstande af yderst varierende størrelse, og som pga. af de høje sikkerhedskrav skulle anbringes i specialfremstillede sikkerhedsmontre.

Montrestørrelserne var fastlagt og forløb samt præsentationen af genstandene var detailplanlagt, men da de mange genstande fra såvel ind- som udland først ville ankomme umiddelbart op til udstillingsåbningen, måtte der tænkes på et fleksibelt og sikkert montagesystem, idet det ikke på forhånd var muligt at fremstille individuelle rustfrie stålbæringer, mv.

Ligeledes måtte montrenes volumener udnyttes bedst muligt i forhold til de mange og forskelligartede genstande.

Opgaven

Opgaven bestod således i, i samarbejde med udstillingsarkitekt M.A.A. Søren Gottfred Petersen, at kombinere pladsforhold, design og bevarelsesmæssige hensyn for en optimal oplevelse af genstandene for beskueren.

Anvendelsen af plinte blev forkastet, idet der i så fald skulle anvendes mange forskellige størrelser af plinte, som ville optage et stort volumen i montren. I stedet blev det besluttet at fremstille et udstillingsstativ for at sikre det samme udtryk i sikringsmontrerne, og med baggrund i en standardiseret udformning at sammensætte en fleksibel opsætning i de forskellige monter, således at genstandenes individuelle behov kunne opfyldes. Med en præfabrikeret holder kunne man placere genstandene i forskellige højder, således at det var muligt at fremvise mange genstande på et forholdsvist lille areal. Dette kunne gøres, uden at montren ville virke overfyldt, som f.eks. hvis monterne blev fyldt med mange høje og store plinte, der optager et stort volumen.

Samtidig ville selve oplægningen af genstandene foregå hurtigt og effektivt, hvilket ikke var uvæsentligt set i forhold til den korte tid mellem ankomsten af genstandene og udstillingsåbningen. Det betød, at der var tid til at fremstille rustfri stålbæringer til enkelte udvalgte genstande.

Det var endvidere muligt at variere stålstativernes størrelse således, at man kunne opnå en harmoni i montren, f.eks. med et større stativ bagerst i montren og et eller to mindre stativer placeret foran. Ved udformningen af stativet er der lagt vægt på, at de forskellige stålvanger og hyldestørrelser er i samme måleforhold, og ligeledes er hyldeerne bevidst valgt kvadratiske.

Fremstillingen af stativet

Materialevalget for stativet er rustfrit stål 18/8. Herved undgås rustdannelse imellem vangedele og stålmidtakse og en øget friktion ved montering af udstillingsstativet.

Udgangspunktet for stativet er en fast midterakse, hvorpå der kan placeres drejelige stålvanger. Stålvangedelene er skåret ud med laser for at undgå vridning i stålvangen samt i hængselled. Stålkipleddene skal være helt plane, før svejsningen foregår, ellers skal der bruges tid på at rette stativ og hylde til vandret niveau i montren. For at undgå skævheder under svejsningen er leddele og vanger TIG-svejst. Hermed opnås en stor styrke med en minimal varmepåvirkning. Dimensioner på vangedele er valgt således, at hver hylde kan belastes med op til flere kilo. Dog tilrådes det, at meget tunge genstande placeres bag kipleddet og over selve vangen.

Hyldeerne er fremstillet i sort ekstruderet akrylglas (plexiglas) med en let materet overflade. De valgte størrelser i den konkrete opgave er forholdsmæssigt afstemt efter hinanden, se bilag 2.

Der er valgt to typer led til hyldeerne, henholdsvis et kipledd samt et kugleled. Med et kipledd er det muligt at vippe hylde horisontalt, mens et kugleled kan vippes vilkårligt i alle retninger. Dog kræves der en meget præcis justering af leddet, således at det ikke virker skævt i forhold til de vandrette og lodrette linier i montren.

Genstanden/genstandene kan fastgøres med en tynd tråd boret igennem akrylglasset, herefter kan hylde kippes, således at beskueren kan iagttage genstandene monteret i den ønskede vinkel.

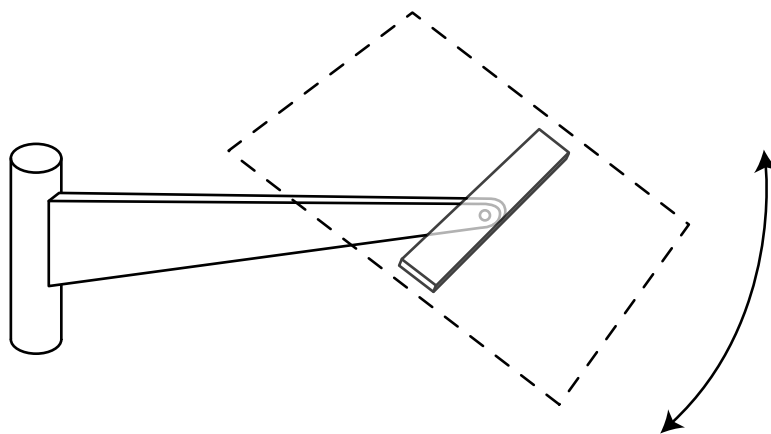
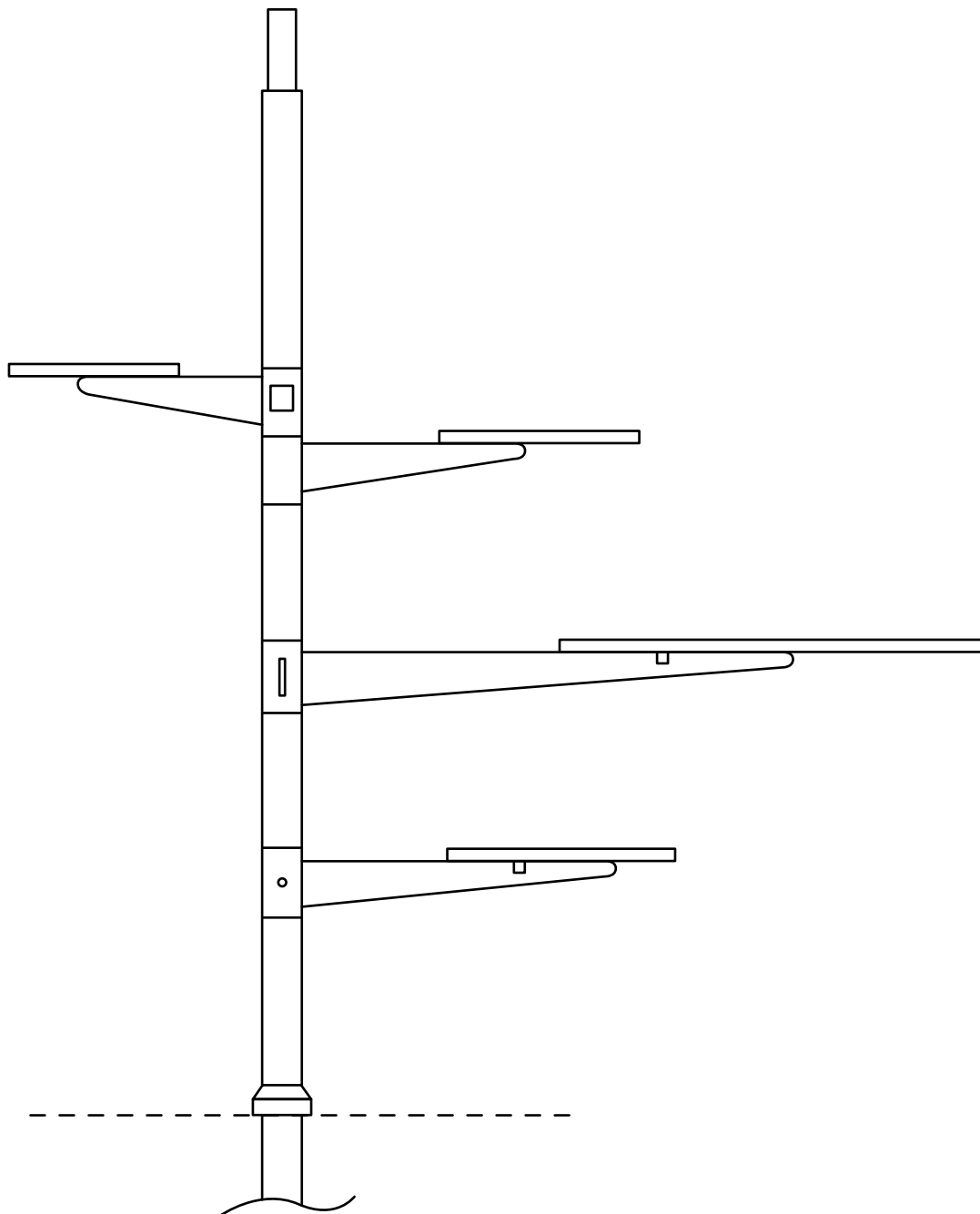
Udstillingsstativets midtaksel er afsluttet i top med en sort plastprop på Ø13 mm, (se foto bilag 3b) og til overfladebehandling af stativet er der valgt en matsort glans 15 pulverlakering, som er en meget robust epoxy-baseret overfladebehandling. Andre overfladebehandlinger kan vælges, f.eks. sandblæsning og metalbejdsning.

Med anvendelse af fiberlys kan samtlige hylde belyses uden egentlige skyggedannelser fra de overliggende hylde; dette dog forudsat korrekt placering og størrelse.

Afslutning

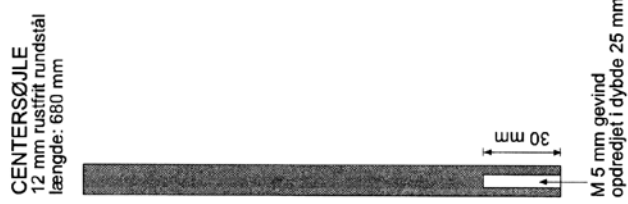
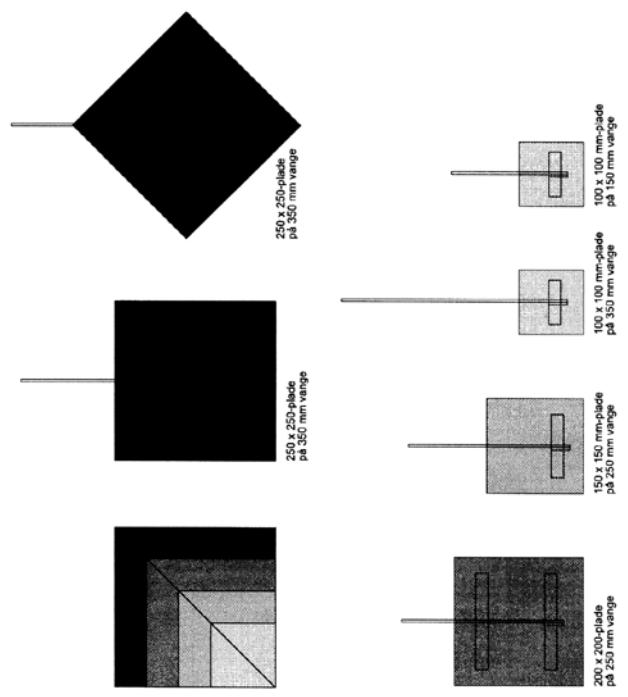
Med udviklingen af et regulerbart udstillingsstativ kan man præsentere museumsgenstande i en ensartet opsætning, hvor det i høj grad er muligt at foretage individuelle valg, der understøtter den enkelte genstand, herefter udskifte de enkelte vanger og dreje oplægningspladen i både horisontal og vertikal retning.

Bilag 1

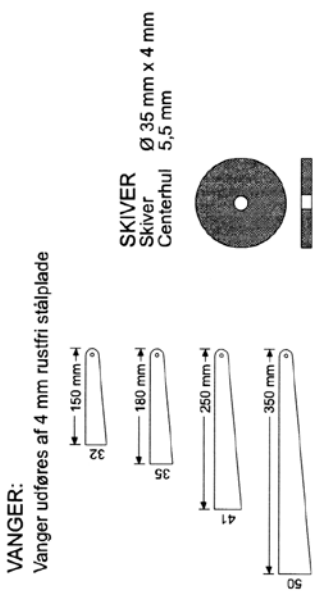
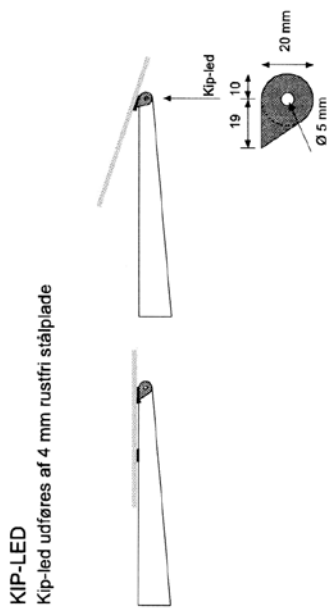
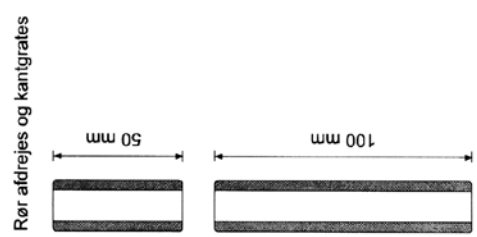

Skitsetegning af prototype for stativ. Tegning: Jesper Frederiksen.

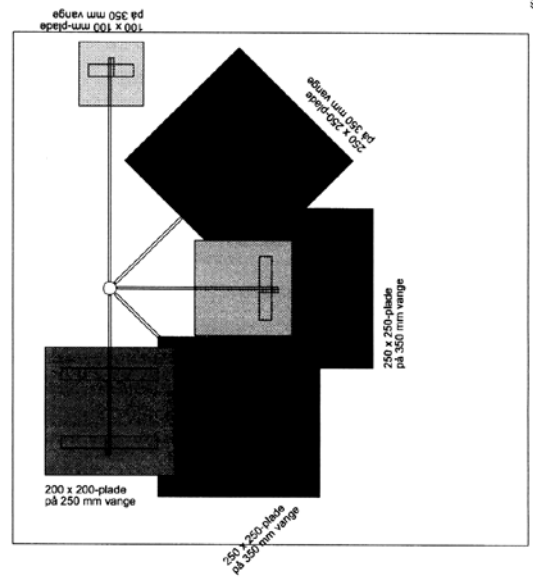
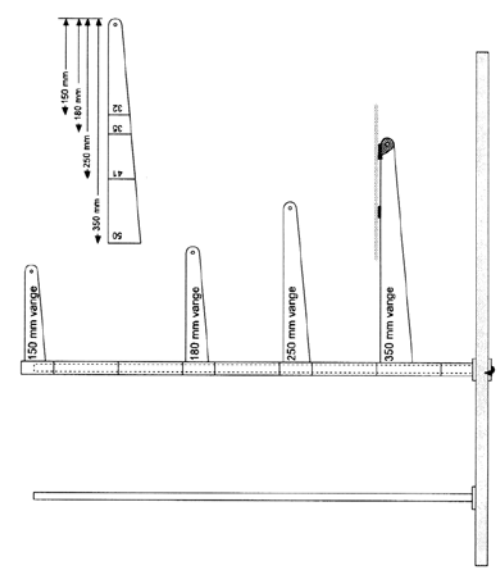
Bilag 2

BØSNINGSRØR
Bøsningsrør udføres af Ø 20 mm rustfri præcisionsrør Indv. Ø 12,5 mm

VANGER:
Vanger udføres af 4 mm rustfri stålplade

Bilag 3

Fotos af stativ samlet i montre fra Silkeborg-udstillingen "RAGNAROK – Odins Verden". Fotos: Søren Gottfred Petersen.

Rapporterne fra Moesgårds Naturvidenskabelige Afdeling fremlægger resultater i forbindelse med specialundersøgelser af arkæologisk genstandsmateriale.

Hovedvægten er lagt på undersøgelser med en naturvidenskabelig tilgangsvinkel. Heriblandt kan nævnes arkæobotaniske undersøgelser, vedanatomiske undersøgelser, antropologiske undersøgelser af skeletter samt arkæozoologiske undersøgelser.

Der optræder også andre typer dokumentationsfremlæggelser, som f.eks. besigtigelse af marinarkæologiske lokaliteter og metodebeskrivelser af konserveringsteknisk karakter.

Alle rapporter kan downloades fra Moesgaard Museums hjemmeside. Eftertryk med kildeangivelse tilladt.